

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

*«Психологічні особливості застосування
методу медіації для врегулювання сімейних
конфліктів»*

Виконав: здобувач 2 курсу,
групи ПС-21-1вм
Спеціальності 053 «Психологія»
Гонцова Є.Д.
Керівник: Гаркуша І.В.
PhD з соц. ком., доц.

Дніпро
2023 р.

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи здобувача

Гонцової Євгенії Дмитрівни

на тему: «Психологічні особливості застосування методу медіації для врегулювання сімейних конфліктів»

Кваліфікаційна робота здобувача 2-го курсу, спеціальності 053 «Психологія» (у форматі магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи) присвячена проблемі психологічні особливості застосування методу медіації для врегулювання сімейних конфліктів.

У кваліфікаційній роботі теоретично зазначено, що сімейний конфлікт це досить поширене явище, які відбувається в родині, адже тісний контакт між людьми провокує певні обставини. Кожен із членів родини має своє ідеальне уявлення про побудову взаємовідносин у родині, свої погляди, побажання. На взаємовідносини між членами родини також впливають звички, уподобання, переконання кожного із членів родини. Крім того, відсутність гарно побудованого діалогу між подружжям, а також, відсутність чіткої домовленості щодо розподілення обов'язків, ролей впливають на відносини подружжя. Саме із цих факторів виникають сімейні конфлікти, які мають свої причини виникнення та певні особливості їх вирішення.

З'ясовано, що включає в себе метод медіація та досліджено психологічні особливості застосування медіації у сімейних відносинах.

Зазначено, що медіація – це метод, який використовується у вирішення конфліктів саме завдяки діалогу сторін. Його застосування допомагає організувати й провести переговорний процес таким чином, щоб зняти емоційну напругу, додати конструктиву та відновити комунікацію, надати підтримку сторонам у пошуку варіантів, які підходили б усім. У конструктивному діалозі має значення не те, хто правий чи неправий, а те, що є важливим для кожного гравця переговорного процесу.

Встановлено, які аспекти впливають на можливість застосування медіації у сімейних відносинах та з'ясовано, що завдяки застосуванню методу медіації при подоланні ситуації розлучення можливо швидко знаходити рішення для таких практичних питань, як розподіл фінансів і майна, визначення місця проживання дитини, сплата аліментів.

Визначено, що більша частина опитаних не знає про таку процедуру як медіація, а відтак не розглядає дану процедуру щодо можливості застосування для себе. Такі результати підтверджуються і даними соціальних опитувань, які проводились на території України різними соціологічними інституціями.

Підтверджено наявність відмінностей між чоловіками та жінками під час конфліктних ситуацій, оскільки жінки мають більш високий рівень життєстійкості, що сприяє конструктивному подоланню ситуації розлучення або ситуації наявності конфлікту у сім'ї.

Перспективи подальшого дослідження може бути аналіз застосування медіації у сімейних відносинах при вирішенні конфлікту.

Результати можна використати при викладанні навчальних дисциплін «Психологія ведення переговорів», «Психологія масових комунікацій», «Психологія конфліктів»; у вищих навчальних закладах; у роботі практикуючих психологів, консультантів, психотерапевтів, соціальних працівників та ін.

Перелік ключових слів: сім'я, діти, сімейні відносини, медіація, конфлікт у сім'ї, чоловіки, жінки.

SUMMARY

Psychological Features of the Mediation Method for Solving Family Conflicts

Master's Degree Project of the 2-th year student, speciality «Psychology» (Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine, Department of Innovative Technologies in Pedagogy, Psychology and Social Work) is devoted to the Psychological aspects of the use of mediation in family relations.

In the qualification work, it is theoretically stated that family conflict is a fairly common phenomenon that occurs in the family, because close contact between people provokes certain circumstances. Each of the family members has his ideal idea of building relationships in the family, his views, wishes. Relationships between family members are also influenced by the habits, preferences, and beliefs of each family member. In addition, the lack of a well-constructed dialogue between the spouses, as well as the lack of a clear agreement on the distribution of responsibilities and roles, affect the relationship of the spouses. It is from these factors that family conflicts arise, which have their own causes and certain features of their resolution.

It has been clarified what the mediation method includes and the psychological aspects of the use of mediation in family relations have been investigated.

It is noted that mediation is a method that is used in conflict resolution thanks to the dialogue of the parties. Its application helps to organize and conduct the negotiation process in such a way as to relieve emotional tension, add constructiveness and restore communication, support the parties in finding options that would suit everyone. In a constructive dialogue, what matters is not who is right or wrong, but what is important to each player in the negotiation process.

It was determined which aspects affect the possibility of using mediation in family relations and it was found that thanks to the application of the mediation method when overcoming a divorce situation, it is possible to quickly find solutions to such practical issues as the distribution of finances and property, determining the child's place of residence, and paying alimony.

It was determined that most of the interviewees do not know about such a procedure as mediation, and therefore do not consider this procedure in terms of the possibility of applying it for themselves. Such results are confirmed by the data of social surveys conducted on the territory of Ukraine by various sociological institutions.

The presence of differences between men and women during conflict situations has been confirmed, as women have a higher level of resilience, which helps to constructively overcome the situation of divorce or the situation of family conflict.

Prospects for further research may be an analysis of the use of mediation in family relations in conflict resolution.

The results can be used in the teaching of the educational disciplines "Psychology of Negotiations", "Psychology of Mass Communications", "Psychology of Conflicts"; in higher educational institutions; in the work of practicing psychologists, consultants, psychotherapists, social workers, etc.

Keywords: family, children, family relations, mediation, conflict in the family, men, women.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1. СІМЕЙНІ КОНФЛІКТИ ТА ЇХ ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ МЕДІАЦІЇ	7
1.1 Витоки та розвиток сімейної медіації як методу подолання конфліктних ситуацій	7
1.2. Психологічні фактори готовності подружжя щодо подолання ситуації розлучення	18
1.3. Роль дітей при подоланні ситуації розлучення	35
Висновки до першого розділу	52
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ МЕДІАЦІЇ ДЛЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ СІМЕЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	54
2.1. Організація дослідження. Обґрунтування методів і характеристика вибірки	54
2.2. Обробка та обговорення результатів дослідження	58
Висновки до другого розділу	65
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	69
ДОДАТКИ	77